

XIII. évfolyam 1. szám

2017. március

MAGYAR CSENDŐR

Csendőrnapi 1942 február 14. Budapest

Híven, Becsülettel, Vitézül!

**A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
Kiadványa**

*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország Feltámadásában!*

Ámen!

**A Magyar Királyi Csendőrséget az Alkotmány-
bíróság 44/991 számú határozataival rehabilitálta.
Törvény és alkotmány ellenesnek nyilvánította az
Ideiglenes Nemzeti Kormány csendőrség fel-
oszlátására vonatkozó 1690/ 1945.M.E. rendeletét
(Magyar Közlöny 1991.VIII.28)**

PUBLICATION OF EVIDENCE INTERNATIONAL INVE-
STIGATION 1935 - NEMZETKÖZI RENDVÉDELMI
NYILVÁNTARTÁS - 93. OLDALÁN 1935. ÉVBEN A MAGYAR
KIRÁLYI CSENDŐRSÉGET A KANADAI CSENDŐRSÉGGEL
EGYÜTT A VILÁG LEGHATÁSOSABBAN MŰKÖDŐ
BŰNÜLDÖZŐ SZERVÉNEK MINŐSÍTETTE.

HU ISSN 1786-9250

Kiadja: A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
2030 Érd, Teréz u. 30.

Felelős kiadó és szerkesztő: Ságvári Pál elnök

Postacím: 2700 Cegléd, Muskotály u. 11.

E-mail: sagvari.alez@freemail.hu
magyarcsendorok@ymail.com

Tel/fax: 06/53-312-587

Mobil: 06/30-583-80-11

*A kiadványban közöltek nem feltétlenül egyeznek a szerkesztők
véleményével. Kéziratokat és fotókat a szerzők kérésére visszaküldjük.
E-mailben küldött írásokat World 6 vagy újabb verzióban, képeket, rajzokat
JPG formátumban kérünk. Gépiró kapacitással nem rendelkezünk, korosabb
olvasóinktól fogadunk el csak gépelt kéziratokat.*

A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület honlapja: www.magyarcsendorok.hu

Csendőrségről napjainkban

Ez évben február tizenegyedikén ünnepeltük a Magyar Királyi Csendőrséget Budapesten a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület szervezésében. Ismét két helyszínen, a Hadtörténeti Intézet díszudvarán és a budai Szent Margit Gimnáziumban. Ezen a héten számos vidéki településen is megemlékezéseket tartottak a Testületről az Egyesület tiszteletbeli csendőr őrsői.

A történelmi-budai várnegyedben, a Hadtörténeti Intézet Díszudvarán a reggeli órákban csendőr díszőrséggel, csapatzászlóval sorakoztunk fel a két világháborúban hősi halált halt m. kir. csendőrök emlékét őrző 1999 évben avatott márvány emléktábla előtt. A felhívójel és a Himnusz hangjai után bajtársi közösségünk elnöke, vitéz Ságvári Pál ny. alezredes nyitotta meg a központi csendőrnapot. Méltatta a Testület elévülhetetlen érdemeit békében és a háborúkban, a közbiztonság fenntartásában, a haza védelmében. Emlékeztetett azokra a katonákra, akik 1881 és 1945 között magyar királyi csendőrként híven, becsülettel vitézül teljesítették kötelességeiket, akikre máig büszkék vagyunk és szeretettel ápoljuk áldott emléküket.

Vitéz Szemeti Ferenc ny. ezredes, protestáns tábori lelkészünk mondott imát a Testület hőseinek és áldozatainak lelki üdvéért és együtt imádkoztunk a Hadak Útján portyázó csendőrökért. Tábori lelkészünk kérte Istenünket gyógyítsa be azokat a máig érző súlyos sebeket, amelyeket népünk hazai ellenségei, igaztalanul ejtettek a Testületen és a csendőrökön.

Az ünnepség során a résztvevők a m. kir. Csendőrség tiszteletére katonai tiszteletadással tizenhét koszorút helyeztek el szervezeteik képviselőjében az emléktáblán. Dr. Havasi Zoltán rendőrtábornok az Országos Rendőr Főkapitányság valamint a Rendőr és Határőr Nyugdíjas Szervezetek Országos elnöksége képviselőjében. Esküdt Lajos ny. honvéd ezredes alelnök a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetség, vitéz lg. Dömötör Zoltán nemzetőr tábornok, elnök-főparancsnok az 1956 Magyar Nemzetőrség képviselőjében koszorúztak.

Folytatásként a Horthy Miklós Társaság részéről vitéz Ujházi Simonné, és vitéz Szabó Lajos, a tiszteletbeli csendőrőrsök képviselőjében Takács István tb. csendőrhadnagy (4. sz. cső. örs) Dr. Horváth László tb. csendőr főhadnagy és vitéz Harmatos László tb. csendőralhadnagy (9. sz. cső. örs), lg. Ambrózy Árpád tb. cső. zászlós (11. sz. cső. örs), Béres Sándor törzsőrmester (25. sz. cső. örs), vitéz Matolcsi András cső. hadnagy (27. sz. cső. örs), Láziné Ecsédi Magdolna törzsőrmester (31. sz. cső. örs), vitéz lg. Apáti Péter hadnagy (32. sz. cső. örs), vitéz Lőrincz István tb. cső. Zászlós (37. sz. cső. örs), Kammerhofer Róbert cső. főhadnagy (42. sz. cső. örs), Szolnoki István cső. törzsőrmester (45. sz. cső. örs), Széplaki István cső. őrmester (47. sz. cső. örs), Kovács Antal tb. cső. főhadnagy (58. sz. cső. örs), vitéz Bogdán Péter és Plutzer József a kenderesi csendőr- szimpatizánsok, végezetül a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület elnökség képviselőjében vitéz Ságvári Pál elnök és Bazsó Lajos alelnök koszorúztak.

Az ünnepséget a Szent Margit Gimnáziumban imával és a csendőrindulóval folytattuk. Díszvendégeként vitéz Serényi Istvánné zászlóanyát szeretettel köszöntöttük, aki Bécsből érkezett a Csendőrnapi. Rövid ünnepi köszöntőt az Egyesület elnöke mondott és átadta a m. kir. Csendőrség hagyományainak ápolásáért, a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület támogatásáért adományozott emléktárgyat vitéz Serényi Istvánné Nemzetes Asszonynak. Díszoklevél kíséretében Elnöki Határozattal a Hazáért Érdemérem kitüntetésben részesültek Dr. Havasi Zoltán és Esküdt Lajos urak. A Haza Szolgálatáért Érdemkereszt Arany, Ezüst fokozat kitüntetésekét adott át Dr. Francsics Ottó, Kovács Antal, vitéz Dinga László György, vitéz Palla László, vitéz Fonyódi László, Valter Ferenc, Széles Tamás tiszteletbeli csendőr bajtársak részére.

Az ünnep alkalmából minden résztvevő átvehette a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület díszes kivitelezésű, nemzeti színekkel, kakastollas csendőr kalappal, Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület - Híven, Becsülettel, Vitézül felirattal ékesített, lg. Bánsági Miklós bajtárs által tervezett új kitűző jelvényét.

A MCSBE elnöke az elnökség nevében köszönetet mondott az Egyesület hűséges tagságának, hazai és külföldi (tengeren túli és a környező országokban élő) bajtársainknak, szimpatizánsainknak az Egyesület önzetlen, hazafias támogatásáért. Ismertette a külföldi bajtársainknak a budapesti csendőrnapi küldött üdvözleteit, jókívánságait. (Dandó Ferenc, vitéz Hangodi János, vitéz Juhász Imre, Dr. Tamás Gyuláné, Tokay László, Dr. Tóth Gergely és sokan mások.)

Dr. Gulyás István a m. kir. Csendőrség hagyományainak ápolása, (emlékezés a budai vár védelmében hősi halált halt honvéd, csendőr hőseinkre és a csendőr rádió 1945. február 12.-i utolsó adására) vitéz Dömötör Zoltán nemzetőr tábornok az 1956-os magyar Forradalom és Szabadságharc hőseinek emlékére, címmel tartott értékes előadást. Tóth Csaba tb. csendőr közreműködésével vetítésre került a Hagyaték című film a csendőrségről, amelyben hiteles történészek-köztük Dr. Szakály Sándor - egészítették ki a m. kir. csendőrséggel kapcsolatban bemutatott eseményeket. A vetítés után kötetlen, jó hangulatú bajtársi beszélgetések, hozzászólások következtek. Méltatták a Testület békében és a háborúban folytatott kiemelkedő érdemeit és a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület közel másfél évtizeden át eddig végzett hazafias, értékmegőrző munkásságát. Többen köszönetet mondtak a 2017 évi sikeres csendőrnapi megszervezéséért. A szünetekben Szabóné Magyar Etelka tb. csendőr bajtársnő által készített finomságok fogyasztásával és a kora délutáni órákban a Székely Himnusz közös éneklésével fejeztük be a 2017 évi ünnepi Csendőrnapi Budapest.

vitéz Ságvári Pál

**Tisztelt Bajtársunk,
kedves Vendégünk!**

Bajtársi tisztelettel, szeretettel meghívjuk
Önt

**a Magyar Királyi Csendőrség
születésének 136. évfordulója
tiszteletére szervezett
ünnepi Csendőrnpra**

2017. február 11-én (szombat) 09⁰⁰

Első helyszíne:

HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
díszudvar
Budapest I. kerület,
Kapisztrán tér 2-4.

**Katonai tisztelet adás mellett
megkoszorúzzuk az I-II. világháborúban
hősi halál halt
Magyar Királyi Csendőrök
emléktábláját**

*Hőseinket imáit mond
a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
professzors rólóri lelkesze*

Második helyszín:

**Szent Margit Gimnázium
(Apor terem)**

1114 Budapest, Villányi út 5-7.

10⁰⁰-13⁰⁰ között

Ünnepi Csendőrnpra

Megközelíthető:

Az 61-es vagy a 4-es, 6-os villamosok
végállomásaitól 80-100 méter

Azon bajtársaink, vendégeink,
akik számára a közlekedés gondot okoz
és nem tudnak a Csendőrnpra első részén

részt venni (koszorúzás),
őket szeretettel várjuk

a Szent Margit Gimnáziumban
az ünnepségünkön.

Kérjük az ünnepségre hívják meg a
Testület szimpatizánsait,
családtagjaikat, barátaitkat!

Köszöntő

Kedves bajtársaink és vendégeink!

Elnökségünk nevében tisztelettel és bajtársi szeretettel köszöntöm mai csendőrnapi ünnepségünk résztvevőit. Köszönöm, hogy elfogadták meghívásunkat, születésnapján együtt ünnepelhetjük szívünkhöz közel álló magyar királyi csendőrséget.

Hőseink tiszteletére kérem énekeljük el a csendőr indulót!

A csendőrnapon mindenképp először azt a kiváló katonailag szervezett közbiztonsági őrtestületet köszöntjük, amely 1881 és 1945 között, több mint hatvannégy éven át, békében és a háborúkban a Testület jelszava és gyakorlati valósága szerint „Híven, becsülettel, vitézül!” őrködött magyar hazánk, népünk békéje és biztonsága felett.

Nyolcvanöt évvel ezelőtt társadalmi elismerésként vitéz Szinnay Béla altábornagy a csendőrség felügyelőjének felterjesztett javaslatára az államfő, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó február 14.-ét csendőrnappá nyilvánította. Emlékeztetve, hogy a király 1881 február 14.-én aláírásával szentesítette a magyar királyi csendőrség megalakításáról szóló törvényt. A csendőrnapi ünnepé nyilvánításával a Testület sok évtizedes elvülhetetlen érdemei előtt tisztelgett 1945 előtt az akkori magyar társadalom.

Közel hat évtizednyi kényszerű szünet után számunkra megtiszteltetés, hogy 2003-tól a magyarországi erkölcsi örökösként méltóképpen, szabadon ünnepeljük a magyar királyi csendőrséget. Ezzel is ápolhatjuk a Testület dicső emlékét és hagyományait.

Büszke örömmel tesszük, mert bizonyítható tény, hogy történelmi múltunk során, sem a mai jelenünkben, egyetlen -mai szóhasználattal élve- rendvédelmi szervezet, a közelébe sem ért azoknak a nemzetközileg is elismert közbiztonsági eredményeknek, erkölcsi tartásnak és széleskörű társadalmi megbecsülésnek, mint ami működése során jellemezte, a kommunisták bosszúja miatt 1945-ben felosztatott, magyar királyi csendőrséget!

Ennek a kiváló közbiztonsági Testületnek a törvénytelen felosztatása, majd a csendőrök és családjaik kegyetlen meghurcoltatása máig nem orvosolt bűn volt és maradt napjainkig. Nem csupán a csendőrség szervezetével, állományával, hanem az egész magyar társadalommal szemben! Mert a csendőrség hiányában évtizedek óta, mérhetetlen sok felderítetlen köztörvényes bűncselekmény és nyomában társadalmi mocsok lepte el országunkat, amelynek egy része napjainkig nyomasztja a magyar közéletet, veszélyezteti állampolgáraink biztonságérzetét, valós biztonságát.

A „Hadak Útján” portyázó csendőr elődeink erkölcsi tartása, szellemisége arra kötelez minket, hogy hazánk és a csendőrség ellen elkövetett mérhetetlen bűnöket, igazságtalanságot nem felejthetjük el, nem bocsájtjuk meg elkövetőiknek és azok mai utódaiknak!

Bár a rendszerváltást követő években kormányzati rendeletekkel, majd az Alkotmány Bíróság határozatával hatályon kívül helyezték a csendőrséget súlytó szankciókat, de a csendőrség visszaállításával politikai színezettől függetlenül adós maradt 1990-től a hatalomra került politikai elit Magyarországon!

Korunkban itt Közép-Európában és hazánkban is nagyobb szükség van a csendőrségre, mint másfél századdal ezelőtt. Példaként említem, hogy a szomszédos volt szintén "szocialista," országok többségében visszaállították a csendőrséget. Nem úri passzióból, hanem jól felfogott nemzeti és közbiztonsági érdekből. De ezekben az országokban a törvényhozásban ülő politikusok már régen túljutottak a régi hazafiatlan, csendőrség ellenes bolsevik, posztkommunista agy mosáson, történelemhamisításokon, mint Romániában, Szerbiában, Bulgáriában és más európai és tengerentúli országokban, ahol Bonaparte Napoleon óta jól működnek a csendőrségi szervezetek. (Olasz, Francia, Spanyol, Portugál, Török, Kanadai, Japán stb.)

Sajnos hazánk ezen a téren nem jeleskedik! Naponta tapasztalhatjuk a gondok sokaságát. Ezért sokkal nagyobb hatékonysággal kellene védelmezni országunk békéjét, biztonságát, nemzeti értékeinket a hazai és külföldi kirablóitól, nem kevés ellenségeinktől!

Kedves Bajtársaink, Hölgyeim és Uraim!

Mai ünnepségünkön tisztelettel emlékezünk azokra a magyar katonára és csendőr hőseinkre, akik a két világháború vérzivatarában, majd 1941-től a keleti fronton, a Don partján, 1944-ben a Kárpátokban, Észak Erdélyben, a Duna-Tisza közötti hadműveletekben, Budapest védelmében, 1945 februárban a budai várból történt kitörés során, a hadifogságban, a kommunisták börtöneiben, kínzókamráiban életüket áldozták a hazáért! Isten áldja meg drága emléküket!

Kérem kedves bajtársaimat és vendégeinket, merjünk hinni abban, hogy a Magyar Királyi Csendőrség szellemisége, becsülete, megvesztegethetetlensége, hűsége és hazaszeretete példát szolgáltat ma élő fiatal nemzedékünk számára egy erős, független, szabad Magyarország feltámadásához!

Ünnepi köszöntőmet egykori drága jó bajtársunk a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség vezetőjének vitéz Kiss Gábor csendőrfőhadnagy emlékének ajánlom.

Hálaadás című versében kifejezett gondolatait idézem:

„Végső imánk csendben Isten elé visszük

Az ő megértését kezdettől hisszük,

Áldd meg Urunk Néped, Csendben kérünk Téged,

A régi csendőr helyett újra, csendőrrel védj Néped !,,

Ezekkel a gondolatokkal megnyitom a 2017-ik évi központi Csendőrnapot!

Isten éltesse Hazánkat és a Csendőrséget!

Híven, becsülettel, vitézül!

Budapest, 2017 február 11.

vitéz Ságvári Pál

Emlékezzünk az első és második világháború csendőr hőseire

Gál András nagygáji őrsbeli csendőr a Fenyvesvölgynél az oroszokkal vívott harcban 1914. szeptember 25.-én elesett.

Pálfi János nagylucskai őrsbeli csendőr, címz. őrmester az oroszokkal Mikuliczynál vívott ütközetben 1914. szeptember 25.-én elesett.

Gajdán Mihály bárányosi őrsbeli csendőr a szerbekkel a bárányosi szigeten vívott harcban 1914. szeptember 27.-én elesett.

Rosch Gyula csíkszeredai szárnybeli próbacsendőr, az oroszokkal Mikuliczynál vívott ütközetben 1914. szeptember 27.-én elesett.

Kota Lajos újarádi őrsbeli és **Szél Ferenc** temesvári szárnybeli csendőrök az oroszokkal Alsóvereckénél vívott ütközetben 1914. szeptember 28.-án elestek

Császár Sándor bócsai őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az orosz harctéren szerzett súlyos betegségében 1915. április 5.-én Soltvadkerten elhunyt.

Radics Mihály pilisi őrsbeli csendőr, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1915. május 15.-én Munkácson meghalt.

Hanek György csendőr, kiskundorzsmai őrsbeli csendőr, címzetes őrmester, 1915. május 22.-én az oroszokkal vívott harcban Zagorc mellett elesett.

Majlát István őrvezető, címzetes őrmester, félegyházi őrsparancsnok 1915. május 24.-én az oroszokkal vívott harcban elesett.

Balogh András hadnagy, a hátszegi szakasz parancsnoka, az orosz harctéren járványos betegségben 1915. szeptember 11.-én Ivangorod-Irenában meghalt.

Rézinger József jánosházai őrsbeli csendőr, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1916. január 31.-én Kovelben meghalt.

Balogh János panyidaróci őrsbeli csendőr 1916. május 15.-én Kol. Malin mellett orosz lövedéktől találva hősi halált halt.

Imecs Péter nyugáll. csendőr és **Veress Géza** gyergyóbékási őrsbeli csendőr a románokkal 1916. szeptember 29.-én vívott ütközetben elesetek.

Ürögi György nádudvari őrsbeli alőrmester, szerb komitácsi bandákkal vívott harcban 1917. december 24.-én Ivanjica mellett elesett.

Medve Sándor szegedi nyomozóosztálybeli őrmester, szerb komitácsikkal vívott harcban 1918. október 14.-én Takovó mellett elesett.

Kovács Lajos mosonszentjánosi őrsbeli, alőrmester, 1918. október 12.-én az olasz harctéren hősi halt halt.

Forrás: Csendőrségi Lapok 1941-1943.

Medve Sándor őrmester

Medve Sándor őrmestert két kommunista gyilkolta meg egy lakás padlásán, ahol azokat — nyomonüldözve — megtalálta. Bajtársunkat október 14-én temették el Óbecsén, a község által adott dízsírhelyen. Ravatalánál — a község hősi emlékműve előtt — a község főjegyzője búcsúztatta, a sírnál pedig Németh Ferenc őrnagy. *„Most, amikor az édes anyaországhoz visszakerült, megszentelt ezeréves földön, a világot dúló élet-halál harc közepette, a mételet, a konkolyt akarjuk kiirtani — mondta Németh őrnagy búcsúztatójában — most ért Téged orvul a felforgatásra törekvők halálos, gyilkos golyója. Beléptél ezzel a halhatatlanok, azok sorába, akikre mi utódok mindenkor kegyeletes szívvel gondolunk, akik örökidőre hősei, eszményképei, világító fáklyái lesznek testületünknek. Hős szellemed követendő példaként mindenkor előttünk lebeg, mindenkor kímélet nélkül lesújtunk mindazokra, akik e drága magyar haza ellen emelik kezüket!*

Óbecse község a maga halottjának tekintette bajtársunkat és ravatalát, sírját elhalmozta koszorúk, virágcsokrok tömegével. A községi elöljáróság, mintegy 6000 főnyi közönség, határvadász bajtársaink egy szakasza, csendőr elöljárók és feljebbvalók, valamint egyéb bajtársak sokasága kíséerte Medve őrmester koporsóját a sírhoz, amely a Délvidék felszabadításakor hősi halált halt két német repülőtiszt sírja mellett van. Mikor a Himnusz hangjai mellett lebocsátották a koporsót a sírba, — azt írja egyik szemtanú — meglelt férfiak szemében is megjelent a könny...

Medve Sándor
őrmester

hősi halált halt
kötelességének hűséges teljesítése közben
Óbecsén, 1941 október 12-én.
Tisztelgünk emléke előtt!

BERKI SÁNDOR
főt. csendőr

hősi halált halt 1942 december 28-án
a szovjet elleni háborúban, mint tábort
csendőr.

Hősi halált halt

KULIFAI JÓZSEF csendőr

Óverbásznál fegyveres bandával vívott harcban szerzett
súlyos sebesülésében, 1943 augusztus 31-én.
* Tisztelgünk emléke előtt.

CSENDŐR ŐRSPARANCSNOKKÉPZÉS A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT MAGYARORSZÁGON

A Magyar Királyi Csendőrség legkisebb szervezeti egysége az őrs volt. Az őrs volt az a hely, ahol a csendőrség a tényleges közbiztonsági munkát végezte. A vidéki ember számára az őrsön élő állomány volt a „csendőr”, akivel közvetlenül, vagy közvetve mindenki kapcsolatba került élete folyamán. Faluhelyen „a csendőr” volt az állam első számú képviselője. A testület tekintélyét tagjainak a tudása, felkészültsége, a törvények és utasítások betartása és betartatása, a közbiztonsági feladatok színvonalas ellátása, kifogástalan megjelenés és példamutató magánélet adta. Ezt a fontos, sokrétű feladatot az **őrsparancsnok** látta el, aki **gyakorlatilag beosztottai életének minden területébe beavatkozhatott, ha veszélyben látta a testület érdekeit és tekintélyét.**

Az őrs parancsnoka legtöbbször tiszthelyettes volt, aki felelt az őrsért és az őrskörzet biztonságáért. Nemcsak a rangja, hanem példamutató munkája és magaviselete is a többiek fölé kellett hogy emelje őt. Ez általánosságban igaz is volt, hiszen **ezt a rangot és beosztást csak hosszú- és hiba nélküli szolgálattal lehetett kiérdemelni.**

Ezért az őrsparancsnokképző iskolába csak kiváló, vagy igen jó szolgálati minősítéssel rendelkező, és pszichológiailag is alkalmasnak talált őrmesterek és törzsőrmesterek kerültek.

1. TÖRTÉNETI VISSZAPILLANTÁS

Az első világháború alatt szünetelt az őrsparancsnokképzés. A szerencsétlenül végződő háború után pedig elvesztette a testület erre szolgáló iskoláját is, a nagyváradai országos csendőr iskolát.

Az ország súlyos anyagi helyzete miatt több évet kellett várni, míg újból kezdetét vehette az őrsparancsnok kiképzés. A magyar királyi belügyminiszter 1922. július 6-án kelt rendeletével a háború alatt épült, és fogolytáborul szolgált ostffyasszonyfai barakktáborban felállította az őrsparancsnok képző iskolát 5 hónapos kiképzési idővel, azzal a rendeltetéssel, hogy a csendőrkerületek kiválasztott altisztjeit mintaszerű őrsparancsnokká képezzék ki. Az iskola a szombathelyi csendőrkerületi parancsnokságnak volt alárendelve.

Az ostffyasszonyfai őrsparancsnokképző iskola a barakktábor lebontása következtében 1924. decemberében megszűnt.

Az őrsparancsnokképzés 1925-ben és 1926-ban szünetelt. A képzés 1927-ben veszi újra kezdetét, amikor az új szombathelyi csendőrlaktanyában megnyílik a modem alapokra fektetett őrsparancsnokképző iskola első tanfolyama. A tanfolyam időtartama 10 hónap.

2 A VALLÁS ÉS NEMZETI ESZME SZEREPE AZ ŐRSPARANCSNOK NEVELÉSBEN

A tudás hatalom, de a jövőt csak az a tudás szolgálhatja, melyet nemes lélek irányít.

Nem tölti be a hivatását az az iskola, az az oktató vagy testület, amely csak tanít, de a tudás irányítóját, a lelket elhanyagolja.

Ennek fontossága fokozottabb ott, ahol vezetőket, parancsnokokat kell képezni, mert ezek vállára kiképzésük után nemcsak a napi munka terhe nehezedik, hanem ennél sokkal fontosabb: az alárendeltek nevelése, lelki irányítása.

Az őrsparancsnok az, aki nemcsak a legénységgel, hanem a lakossággal is állandóan és közvetlenül érintkezik, s azt jó, vagy rossz irányba befolyásolhatja akaratán kívül is. Attól függ, **milyenek nevelték.** Bizonyos, hogy minden nehézsége ellenére is **egyszerűbb és kényelmesebb feladat az oktatás, mint a nevelés.**

A nevelő mindenk előtt legyen olyan, amilyenek neveltjeit látni akarja. **Adjon példát, buzdítson, lelkesítsen, erősítsen a szorgalmas munkára, tiszta becsületes életre, összetartásra és önfeláldozó kötelességtudásra.**

Melyik az a sziklaszilárd alap, amely nem inog meg sem a balsorsban, sem a jólétben, s mely nemcsak a jelen, hanem a jövőendő biztosítéka is?

A vallásosság és a nemzeti eszme az!

A **vallásosság** a megfáradt, elcsigázott ember örök erőforrása, mely talpra állítja az élet súlyától összeroskadót, s teszi lelkét fogékonnyá a nemes eszmék befogadására. Az ilyen ember tiszta, jó és erős, akit nem sújt földre a nyomorúság, az igazságtalanság, mert lelke nyugodt, derűs és törhetetlen.

Történelmünkben mindig szoros kapcsolatban állott **nemzeti érzésünkkel** a vallásosság. A nemzeti eszme nincs ellentétben a vallásossággal, hiszen célja egy hatalmas családnak, a nemzetnek jobbá tétele: az egymáson segítség, az önfeláldozás, a hűség, összetartás és a köz érdekében a fegyelem megvalósítása.

Lehet-e nevelő, aki ezt a lélekformáló és nemesítő két erőt: a vallásosságot és a nemzeti eszmét mellőzhetné, aki ennél szilárdabb alapokra támaszkodhatnék?

Minden ember hat a környezetére, minden csendőr nevelő a maga körzetében, de lelke és irányítója a nevelésnek az őrsparancsnok. Fogadják hát el ők elsősorban a nevelés alapjául a vallásosságot és a nemzeti eszmét, **mert igaz ugyan, hogy az ismeretek gazdagsága, a tudás nélkülözhetetlen fegyver, de a vallás, a hit nélkül leroskad az ember, nemzeti öntudat nélkül megsemmisül a nemzet.**

3. MEGNYITÓ ÉS ÉVZÁRÓ ÜNNEPÉLYEK

A modem alapokra fektetett őrsparancsnokképző iskola első 10 hónapos tanfolyama 160 fő hallgatóval 1927. március 21-én ünnepélyes formák között lett megnyitva. A fellobogózott laktanyában megjelentek: Vasvármegye főispánja, a törvényszéki elnök, a polgármester, az ügyvédi kamara elnöke, a főügyész helyettes, a vármegyei rendőr-főkapitány, valamint a vegyesdandár altábornagy parancsnoka vezérkari főnökének kíséretében.

Az ünnepélyes évnyitó tábori misével és kitüntetések átadásával folytatódott. A tábori misét celebráló püspök beszédéből egy gondolatot kiemelnék:

„az igazság szempontjából nem a többség határoz, az igazság akkor is igazság, ha csupán egy ember vallja is azt!”

A későbbi tanfolyamok megnyitása is hasonlóan ünnepélyes keretek között történt.

A tanfolyamok díszes záróvizsgával fejeződtek be a magyar királyi csendőrség felügyelőjének elnökletével, csendőrségi vezetők és más előkelőségek jelenlétében.

Az első tanfolyam évváró vizsgáján a belügyminiszter, valamint a honvédelmi államtitkár is megjelentek, kifejezésre juttatva megjelenésükkel az iskola munkájának fontosságát.

A hallgatóság elismeréssel adózott a **vizsgázók** tudásának, akik **bizonyították**, hogy az őrsparancsnokképző iskolából kikerültek úgy **katonailag** mint **csendőrileg kiválóan kiképezve térnek vissza őrseikre.**

4. TANULMÁNYI ÉS FEGYELMI ÁLLAPOTOK

Az iskola kezdettől fogva nagy súlyt helyezett arra, hogy a hallgatók a tananyag elsajátításán kívül hazafias és vallás erkölcsi nevelésben részesüljenek, és általános ismereteiket a kor követelményeihez képest gyarapíthassák.

Vasár- és ünnepnapokon az oktatótisztek a hallgatókat vallásfelekezetük szerint templomba vezették.

Az iskolát többször felkereső színészek és előadóművészek tartottak előadásokat.

Meglátogatták a hallgatók a helyi repülőgép-vezetői iskolát és a MÁV műhelyét, megismerkedtek a híradás legújabb eszközeivel.

1929-ben az őrsparancsnokképző iskola szünetében 3 hónapos nyomozó tanfolyam volt, melyen a csendőrségi alakulatok kiválasztott legénysége lett kiképezve. Ezen a tanfolyamon alkalmazták először a pszichotechnikai vizsgát, ami igen jól bevált. Azóta az őrsparancsnokképző iskola hallgatói is átestek a tanév elején ezen a vizsgán.

Az iskolába került altisztek mindvégig példás szorgalmat és magaviseletet tanúsítottak.

Fegyelmi megtorlásra csupán két esetben került sor. Két hallgató szolgálaton kívül kimaradt és kisebb mértékben megittasodott.

A vizsgabizottság döntése alapján a belügyminiszter az egyik hallgatót fél,- a másikat pedig egy évre vetette vissza az előléptetésben.

A tananyag igen nagy terjedelme miatt a kiképzési idő vége felé egyeseknél orvosi beavatkozást igénylő kimerültség lépett fel. Hathatós segítséget csupán a 10 hónapos kiképzési idő felemelése adott volna.

5. TANANYAGKERET ÉS TANCÉL

Az őrsparancsnokképző iskolán - természetesen eltérő óraszámmal - az alábbi tárgyakat oktatták:

- Szolgálati Utasítás /SZUT./
- Csendőrségi Ügyviteli Szabályzat /CSÜSZ./

- Büntetőtörvénykönyv
- Nyomozás és daktiloszkópia
- Törvényszéki orvostan
- Törvényes rendelkezések
- Karhatalmi utasítás
- Katonai büntetőtörvénykönyv és katonai bűnvádi perrendtartás
- Gazdászati utasítások
- Katonai kiképzés
- Lovassági Gyakorlati Szabályzat és Lőügyi Szabályzat /csak a lovascsendőrök részére/
- Lőutasítás
- Tereptan
- Alkotmánytan
- Történelem, földrajz, számtan.

A felsorolt tárgyak közül némelyeket részletesebben is megvizsgálva, szembeötlő a nagyfokú jogi ismeretanyag és a gyakorlatiasság.

A hazafias, erkölcsös nevelés mellett ez tette lehetővé, hogy a magyar királyi csendőrség a Kiegyezés utáni /újkori/ Magyarország leghatékonyabb közbiztonsági szervezete legyen, s bűnfelderítési mutatója a testület fennállása alatt mindig meghaladta a 80 %-ot.

A részletesebben megvizsgált tárgyak:

a. / **Büntetőtörvénykönyvből az alábbiak kerültek oktatásra:** büntettek, vétségek meghatározása. Területi és személyi hatályosság. Büntetések nemei. Kísérlet. Részesség. Szándék, gondatlanság. Beszámítást kizáró,- vagy enyhítő okok. Bűnhalmazat. Bűnvádi eljárás megindítását kizáró okok.

b. / **Nyomozás, daktiloszkópia**

Nyomozás elmélete. Nyomozási gyakorlatok: személyazonosító eljárások, helyszínrajzok készítése, kombináló képesség fejlesztése, ítélőképesség fejlesztése, emlékezőtehetség fejlesztése, nyomok rögzítése, nyomolvasás gyakorlása, házkutatás és helyszíni szemle gyakorlása. Politikai nyomozás és szociológia.

Ezen belül a politika fogalma. Szocializmus, keresztény szocializmus és szociál-demokratizmus.

Kommunizmus, aknamunka, I., II., III. Internacionálé.

Politikai bűncselekmények nyomozása. Tűzrendészet.

Bűnügyi lélektan.

c. / **Törvényes rendelkezések**

Ezekből néhány ma is aktuális: közegészségügyi törvény. Munkaadó és a munkások közötti jogviszony szabályozása. Állategészségügyi törvény. Vasár- és ünnepnap munkaszünetről szóló törvény. Iparban gyermekek, fiatalok és nők védelméről szóló

törvény. Közerkölcösség védelméről szóló BM. rendelet. Az útlevel ügyről szóló törvény. Külföldieknek az ország területén való lakhatásáról szóló BM. rendelet. A közúti közlekedési rend és közrend egységes szabályozásáról szóló BM. rendelet.

d. / **Karhatalmi utasítás**

A tárgykörön belül megtanulásra kerültek:

fölé- és alárendeltségi viszony. Büntetések, kérelmek, panaszok. Az alárendeltekkel való bánásmód. Elfogatások. A zendülésről. A hivatalos és szolgálati hatalommal való visszaélés fejezetek.

A karhatalmi utasítás olyan fokban lett ismertetve, hogy mint karhatalmi parancsnokok helyesen lépjenek fel, és ha szükséges, a törvénynek erővel is fogantat tudjanak szerezni.

e. / **Alkotmánytan**

Az alkotmánytan, magán- és közjogból a következő anyagot tanították:

A közjog és magánjog fogalma. Államformák. Állami főhatalom és annak feladata. Az alkotmány. Állampolgári jogok és kötelességek. Törvényhozás és az országgyűlés. Végrehajtó hatalom. Bíróságok és ügyészségek szervezete. Közigazgatási bíróság. Községi bíraskodás.

A cél az oktatott tárgyak mindegyikénél az volt, hogy a hallgatók, később, mint őrsparancsnokok azokat mindennapi munkájukban alkalmazni tudják, helyes döntéseket hozzanak, s mindazokat az ismereteket elsajátítsák, melyeket alárendeltjeik nevelésénél, oktatásánál nem nélkülözhetnek.

5.1. Általános ismeretek gyarapítása

Az általános ismeretek gyarapítása céljából hozták létre 1925-ben a szombathelyi csendőr-altiszti olvasókört és önképzőkört. Megalakult az énekkar, rendelkezésre állt a szakkönyvtár, a bűnügyi múzeum és a tanszertár.

Az általános ismeretek gyarapítását tették lehetővé a tanulmányi kirándulások is.

6. AZ ŐRSPARANCSNOKKÉPZŐ ISKOLÁT VÉGZETTEK MEGKÜLÖNBÖZTETŐ JELEI

A sikeres vizsgát tett hallgatók vizsgázott törzsőrmesterek lettek, s egy-két éves sikeres őrsparancsnok helyettesi, vagy ideiglenes őrsparancsnoki beosztás után lettek előléptetve őrsparancsnokká.

Megkülönböztetésül zubbonyuk hajtókáján a háromszögben végződő ezüstpaszomány csúcsában ezüstgombot viseltek, s ugyancsak ezüstgomb volt a köpeny hajtókájukon is.

Ők, valamint az alhadnagyok tiszti szabású köpenyt hordtak azzal az eltéréssel, hogy a köpenygallér színe és anyaga nem tért el a köpenytől.

Kalapjukon meggyzínű selyemzsinórral átszőtt ezüst kalapzsinór volt.

Említésre és figyelemre méltó - a csendőrségi zsebkönyvek tanulmányozása alapján - hogy az őrsparancsnokok jelentős része az első világháborúban frontszolgálatot teljesített, majd mindegyikük Károly Csapatkereszttel, számosan közülük a vitézségi érem mindhárom fokozatával is ki volt tüntetve. Ebből kifolyólag többen tagjai voltak a Vitézi Rendnek.

Dr. Lóránt Csaba

Kiegészítés

Az értékes csendőrtörténeti hézagpótló tanulmány 2006. március 14.-én hangzott el a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület szervezésében a budapesti csendőrnapon, Dr. Lóránt Csaba előadásában. Alapvetően a szombathelyi csendőr őrsparancsnokképzésre fókuszált. A második világháború időszakában a kolozsvári IX. csendőrkerület parancsnokság irányítása alatt a nagyváradi csendőr tanzászlóalj volt az ország legnagyobb csendőrképző intézménye. Szervezetileg öt 3-3 szakaszból álló tanzázaddal működött. Közülük az első század őrsparancsnokképző tanzázad volt. A század létszáma 100-120 fő között ingadozott. Hallgatói korosabb, járőrvezetői

tanfolyamot végzett őrmesterek, törzsőrmesterek voltak. Részükre a tanulmányi időt hat hónapban határozták meg. 1941-től nagyságrendileg az Ungváron elhelyezett tanzászlóalj volt az ország harmadik csendőrképző iskolája, benne 1943-tól hazánk területi növekedése és a veszteségek pótlása miatt őrsparancsnokképzés is folyt. A második világháború alatt őrsparancsnok képző iskolát végeztek általános műveltsége, iskolázottsága az előző korosztályokhoz viszonyítva jelentősen emelkedett, egy részük érettségivel, és II. világháborús tapasztalatokkal is rendelkezett. Közülük mintegy 10- 15 %-a sikeres őrsparancsnoki szolgálatuk után, előljáróik javaslatára, tiszti vizsgát tehettek és csendőrtisztként szolgáltak a háború végéig. Az őrsparancsnok képzés tanulmányi ideje 6 hónaptól 10 hónap között változott. A tanfolyamok működése, tananyagai, vizsga követelményei alapvetően nem változtak a tanulmányban foglaltakkal..

Szerkesztő.

Nagyapám emlékére

Édesapám Németh Csaba - aki 2016. november 16-án örökre lehunyta a szemét - hagyatéka között találtam meg Nagyapám relikviáit: képeket, dokumentumokat az ő csendőr múltjáról. Különleges kincs ez számomra annak tudatában, hogy kitelepítésükkor mindenüket

elvettek, megsemmisítettek, a most megtalált holmikat annak idején rokonoktól, barátoktól kapták vissza, akik elrejtették azokat.

Nagyapám, Németh Ferenc 1904. március 14. napján született a Vas megyei Káldon, földműves család egyik gyermekeként. A 4 testvér közül egyedül Nagyapám volt az, aki kilépve a földműves életből a csendőrséget választotta hivatásul.

1924-től 1945. április 5-ig volt állományban. 1937. július 25. napján, mint Magyar Királyi Csendőr Törzsőrmester vette feleségül Nagyanyámat, nemes Baka Annuskát, akivel haláláig hűségben és egységben éltek jóban és sajnos igazán rosszban, de annál nagyobb szeretetben. Házasságukból egy gyermek született 1941. február 15. napján, Keszthelyen- Édesapám.

Nagyapám állomáshelyei: Lenti, Csesztreg, Keszthely, Pókaszeptk, Zalabaksa, Erdély: Szilágy megye. Leszereléskor Magyar Királyi Csendőr Főtörzsőrmesteri rendfokozatban volt.

Édesapámat és apai nagyszüleimet nagyapám „csendőrsége” és nagyanyám „kulák” és nemes mivolta miatt 1950.06.23-1953.10.18 között (1213 napig) a hortobágyi, Tiszafüred-Kócspuszta-i táborba voltak kitelepítve, személyes szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alatt álltak. Mindenüket elvették, mindenüket megsemmisítették.

Szabadulásuk után a család ideiglenesen szétszakadt (nem élhettek egy helyen).

A szabályokat áthágva először Zalaegerszegre mentek, ahol Nagyapám az akkori Betonútépítő Vállalatnál volt segédmunkás. A rendőrség azonban hamar megneszelte, hogy szabályellenesen együtt van a család, így tovább kellett állniuk. Ekkor Édesapám az anyai rokonokhoz került, Nagyanyám Zalabaksára, Nagyapám Pórszombatra, ahol téglagyári segédmunkás és faköbölő lett. A téglagyár megszűnte után a Vindornyaszőlős-i tőzeglányában talált munkát, ahol eleinte segédmunkás volt, később a szép írása, intelligenciája és szorgalma miatt irodára kerülhetett. Nyugdíjazásáig itt dolgozott. Eközben Nagyanyám utánajárásának köszönhetően hozzájutottak a keszthelyi házhoz. Vindornyaszőlősről egy idő után már oda járhatott haza, ahol legalább már feleségével együtt élhetett.

Édesapám azonban ekkor már nem költözött hozzájuk, mert tanulmányai és munkája Zalaegerszeghez kötötte. Jóllehet Nagyapám munkalehetőségei nagyon távol álltak a tudásától, képességeitől, mindezt azonban Édesapám elmondása szerint mindvégig tartással és méltósággal viselte. Szorgalmát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy nyugdíj mellett is munkát vállalt, díjbeszedő lett, hogy megalázóan kevés nyugdíjukat kiegészítse.

Az együtt átélt, majd a kényszerből külön töltött évek okozta törés és szomorúság, a hátrányos megkülönböztetés mindannyiuk életére kihatott. Osztályellenességre jellemzően Édesapám sem tanulhatta vágyott szakmáját, helyette eleinte ő is szakmunkás pályára került, majd szorgalmának, tudásának és kitartásának köszönhetően egyre több mindent elért. Nagyobb vezető pozíciót azonban származása, hátrányos megkülönböztetése miatt soha nem tölthetett be, igaz ez annak is köszönhető, hogy sem ő, sem Nagyszüleim soha nem voltak semmilyen pártnak a tagjai.

Családon belül nem eshetett szó sem a kitelepítésről, sem a csendőrségről, ez oly annyira beléjük ivódott, hogy az családukban is csak érintőlegesen volt téma. Talán ha megélte volna Nagyapám a rendszerváltást, akkor beszélt volna? Mesélt volna a múltjáról? Olyannyira beléjük ivódott, hogy Édesapám a rendszerváltás után is csak érintőlegesen említette, kifelé bizalmatlan, zárkózott volt, de amit ritkán nekünk mesélt a Nagyapámról, abból áradt a szeretet, az elismerés és a büszkeség.

Nagyapám nagyon családcentrikus, segítőkész és igazságszerető ember volt. Erről Édesanyám sokat mesélt, akivel legendásan jó volt a kapcsolata, leányaként szerette, szinte egymás cinkosai voltak. A múlttól azonban neki sem beszélt soha. Nagyapámnak egy kívánsága volt: csak legyen egy csillogó szemű, szöszi, lány unokája is. 1979. június 12-én beteljesült a vágya, én voltam számára a legkedvesebb. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a Bátyámat ne szerette volna! A Bátyám sokat örökölt Nagyapám és Édesapám igazságérzetéből, szorgalmából. Keszthelyen sokat voltunk a Nagyszüleimnél, Nagyapám állandóan vitt bennünket a

Balatonhoz fürdeni, korcsolyázni, sétálni. Minden alkalommal megvolt a menetrend: fürdés vagy korcsolyázás után a szülők és Nagyapám kávékat ittak, mi pedig fagyit vagy süteményt kaptunk. Számos családi történet szól arról, hogy én mindig Nagyapám mellett voltam, hol a kezét fogtam, hol a nyakában ültem, és tágra nyílt szemekkel ittam szavait. Sajnos Nagyapám nagyon hamar, 1981. február 17-én elhunyt. Kicsi gyermek voltam, mikor elvesztettük őt, emlékeim sajnos nem maradtak meg. Csak a családi elbeszélések és fotók mutatják, milyen szoros is volt a kapcsolat közöttünk. Nagyanyám sajnos belerokkant Nagyapám elvesztésébe, többé nem mesélt a Nagyapámról, csak annyit, hogy nagyon jó és becsületes ember volt. Tőle 1995. április 1-én búcsúztunk.

A családunk soha nem volt anyagilag gazdag, mindenünkért többszörösen meg kellett, és a mai napig meg kell küzdenünk. Mégis gazdagabbnak érzem magamat, hogy a mi családunknak van történelme, becsülete, mely minden anyagi jónál többet ér.

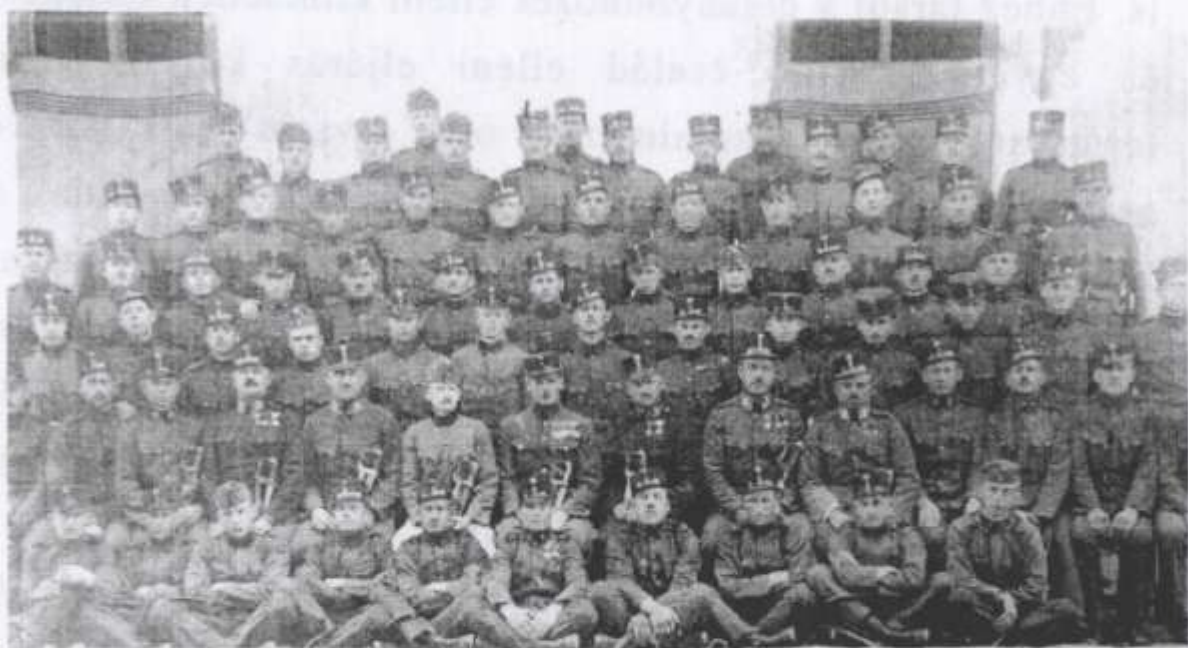
Egyre kevesebben vannak, akik emlékeznek, akik átadhatják az utókornak a tudást, az emlékeket, a hagyományokat. Ezért is örülök, hogy rátaláltam a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületre, akiknek az általam megtalált összes relikviát átadhattam, felajánlhattam. Mert én megtehetem azt, hogy egy általam oly kedves ember, a Nagyapám által olyan emlékek maradjanak fent, ami kevés embernek adatik meg. Mert én lehetőséget kapok a megértésre. Fontosnak tartom, hogy a

történetük fennmaradjon, ne vesszen el. Legnagyobb győzelem pedig az volna, ha a csendőrség újra előtérbe kerülne, elismerést kapna, és a csendőrség visszaállításra kerülhetne. Mert igenis szükség lenne rájuk! Ennek Nagyapám is biztosan nagyon örülne.

Vajon ha Nagyapám megélhette volna azt, hogy találkozzon, kapcsolatba lépjen a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesülettel, a bajtársaival megnyílt volna? Mesélt volna? Megismerhettük volna az ő történetét? Az életét? Az életüket? Nem tudhatom, de bízom benne... Most pedig már sajnos nincs kitől kérdeznem.

De büszke vagyok Nagyapámra, aki az életét végig hűen eredeti hivatásához Híven, Becsülettel és Vitézül élte le!

Németh Zita

Németh Ferenc az első sorban, balról a negyedik.

A vaskezű Ráday

Amikor az 1867-es kiegyezést követően az uralkodó kinevezte Ráday Gedeont teljhatalmú királyi megbízottnak a bűnözés felszámolására, akkor az újjáéledt betyárvilág már nem a korábbi romantikus, lázadó hősök világa volt, hanem a banditáké.

Ráday kinevezése a lehető legszerencsésebb választás volt, hiszen tevékenységéhez fűződik a kor bűnözésének majdnem teljes felszámolása, jóllehet személyét alkalmazott módszerei miatt sok támadás érte - és éri ma is, ki mások, mint a baloldali liberálisok részéről.

Ezek a jól behatárolható körök az akkori szócsoyukben, a Pester Loyd liberális újságban, amely méltó elődje volt jó néhány mai szennylapnak, de a tudományos köntösben megjelenő ponyvairodalomban is nemes egyszerűséggel inkvizítorként emlegetik Rádayt, és megkapta a fasiszta jelzőt is. Ehhez társul a cigánybűnözés elleni kíméletlen fellépése, és egyetlen zsidó család elleni eljárás következtében természetesen a napjainkban oly divatos rasszista és antiszemita jelzők kiérdemlése is. Ezeknek az uraknak és hölgyeknek egy szavuk sincs az áldozatokról, az ártatlanul lemészároltakról, kiraboltakról, meggyalázottakról. Ők csak a szegedi börtönviszonyokat, és az állítólagos - egyébként egyetlen esetben sem bizonyított - kínzásokat emlegetik borzongva.

Vizsgáljuk meg akkor kicsit objektívabban a magyarországi bűnözés helyzetét, ami 1868-ban, Ráday Gedeon királyi megbízotti kinevezését vonta maga után.

Az 1860-as évek bűnözése abban különbözött a korábbi jobbára magányos „hősöket” felvonultató betyárvilágtól, hogy szervezett bandák tartották rettegésben a lakosságot. Az országot addig soha nem látott bűnözési hullám öntötte el. Az Alföldön fosztogató hordák portyáztak, az útonállások, gyilkosságok, gyújtogatások napirenden voltak. Vándorló cigányok özönlöttek el a falvakat, és vittek mindent, ami mozdítható volt.

Rablók törtek a békés lakosságra, de megtámadták a postahivatalokat, sőt még a vonatokat is. A marhalopás, löelkötés úgyszólván hagyományos bűncselekménynek számított, amit a jól kiépített orgazdarendszer segített, ehhez járult az ún. „fehérgalléros bűnözés”. A köztisztviselők korruptségát, lopásait, sikkasztásait csak a mai megismert viszonyokhoz lehet hasonlítani. Magasabb körökben virágzott az „Uram- bátyám rendszer”, amelyet Móricz Zsigmond oly meggyőzően ábrázol a Rokonok című könyvében.

Újra aktivizálódott a börtönből kikerült Rózsa Sándor, de az ő hírnevét ekkor már az új rablók: Babáj Gyurka és a még nála is könyörtelenebb rablógyilkos rác, Mácsánszki Maxim messze felülmúlták.

Egyszóval 1868 őszére gyakorlatilag összeomlott a közbiztonság.

A zsandárrendszert ismét felváltó pandúrrendszer nem volt képes hatékonyan fellépni a bűnözési hullám ellen. A képzetlen - és tegyük hozzá, gyakran korrump - csendbiztosok képtelenek voltak fenntartani a rendet. Csekély létszámuk és alacsony fizetésük következtében nem sokat kockáztattak. Annál is inkább, mert a bűnözőkkel szemben semmi védelmet nem jelentett, hogy ők a törvény emberei. A kor hírhedt rablóvezére, a fent említett Babáj Gyurka szívfájdalom nélkül lőtte le az őt elfogni igyekvő csendbiztost és pandúrjait.

Ebbe a káoszba érkezett meg a rendcsinálás szándékával Ráday Gedeon királyi biztos, akinek kinevezését 1869. január 4-én írta alá Ferenc József.

Gróf Ráday Gedeon reális portréját Csapó Csaba nagyszerű és objektív tanulmánya alapján rajzoljuk meg (Csapó Csaba: Életrajz és mentalitás. Ráday Gedeon elfelejtett élete).

A Ráday család eredetét a XIV. századig vezette vissza. A család első nevezetes tagja az a Ráday Pál volt, akit II. Rákóczi Ferenc kancellárjává nevezett ki. Egyébként nevéhez fűződik a híres Ráday-könyvtár megalapítása is. Az uralkodóházzal való kibékülést jelzi, hogy egy másik Ráday (szintén Gedeon) 1799-től már az uralkodó belső titkos tanácsosa, majd koronaőr, és grófi címet is kapott. Ezt követően egy másik Ráday (szintén Gedeon) visszatér a „rebellisekhez”, ezért az udvar hűtlenségi pert indított ellene. 1847-ben jelentős szerepet játszik Kossuth követé választásában, 1848-ban Nógrád Megye főispánja, majd börtönbüntetésének letöltése után, 1854-től a Nemzeti Színház újjászervezője és igazgatója.

Hősünk, Ráday Gedeon 1829. július 16-án született, Ráday László földbirtokos és a porosz származású Wartensleben Ida gyermekeként.

Szórványos adatok alapján a leendő királyi biztos gyermekkorára nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes családi légkörben telt, ahol a szülők gondoskodása, vallásos érzülete és viszonylagos anyagi biztonsága lehetővé tette gyermekeik harmonikus fejlődését.

Iskoláit Pozsonyban, Pesten, a selmeci evangélikus líceumban és a kecskeméti főiskola jogi fakultásán végezte. Végbizonyítványa szerint: „erkölcsi fokozata első osztályú, szorgalma miatt különös ajánlást érdemel”.

Ráday 1847 augusztusában kapta meg kitűnő minősítésű jogi diplomáját, aminek következtében a törvénygyakorlatot Pest Vármegye szolgabírájaként kezdte.

Ez a „fasiszta inkvizítor” 1848-ban a Szemére Bertalan vezetésével megalakuló belügyminisztériumban szolgált, a fegyveres harc kezdetétől szabadcsapatokat szervezett, majd közlegényként belépett az újjáalakuló honvédségbe. Szolgált Mészáros Lázár, Dembinszky, majd Bem alatt, és tehetsége folytán tisztté léptették elő. A háborúban megbetegedett, felgyógyulásáig egy egyszerű makói parasztasszony, bizonyos Faragóné ápolta, akit mint királyi biztos 23 év után felkeresett, és hálás szívvel köszönte meg az egykori gondoskodást. A szabadságharcban egyik testvére, István, mint honvédtiszt hősi halált halt. A család hazafias gondolkodását bizonyítja, hogy édesanyjuk 1849-ben egy honvédkórházat szervezett és tartott fenn, ahol a közeli ütközetek sebesültjeit ápták.

A szabadságharc leverése után Ráday a családi birtokra vonult vissza, megnősült, majd Deák Ferenc oldalán bekapcsolódott a politikába.

Mint fentebb említettük, a kiegyezés után az uralkodó Rádayt bízta meg, hogy a bűnözés által legfertőzöttebb területeken, Csongrád és Csanád vármegyékben, valamint a Jászok területén állítsa helyre a közbiztonságot.

A frissen kinevezett királyi biztos által bevezetett intézkedésekről Vécsey Aurél már említett könyvéből kapunk hiteles tájékoztatást.

Eszerint Ráday 1869. január 10-én érkezett Szegedre, és a helyzet áttekintése után azonnal munkához látott. Először is egy kézben - a saját kezében - fogta össze a közigazgatást, a csendbiztosságot, és a bűnügyi ügynökhálózatot. Erélyesebb fellépést követelt meg a közigazgatási hivatalnokoktól, valamint a rendvédelmi szervektől, továbbá motivációként magas vérdíjat tűzött ki a hírhedt bűnözőkre.

Kötelező jelleggel előírta a csendbiztosok és pandúrok állandó járőrözését, az országutak, csárdák, révek, hidak, vízimalmok ellenőrzését. Folyamatosan ellenőrzés alá vonta a Tisza és a Maros átkelőit, így megakadályozta a bűnözők más megyékbe való átszivárgását.

1869-ben elrendelte, hogy minden gyanús személy kerüljön listázásra, ezáltal lefektette a bűnügyi nyilvántartás alapjait. A fel nem derített bűneseteket 1849-ig visszamenően újbóli vizsgálat alá vették, az ezekkel kapcsolatos ügyiratokat a vármegyéktől magához vonta.

Revízió alá vette a bűnüldöző szerveket, a nem megfelelő, vagy kollaboráció gyanújába keveredő csendbiztosokat, pandúrokat azonnali hatállyal elbocsátotta. Ugyanakkor jelentősen megemelte a maradottak fizetését, és a legkorszerűbb eszközökkel látta el őket. Ekkor szerelték fel a pandúrokat revolverrel és korszerű hátultöltős puskával, az elöltöltős, elavult, lomha mordályok helyett. A hadsereg méneskarától a legjobb, kitartó és gyors lovakat vásárolta meg számukra.

A rend, a fegyelem és a becsületesség iránti elvárások határozták meg beosztottaihoz fűződő viszonyát, akiket minden esetben ő választott ki. Soha nem alkalmazott helyi személyeket, mert összeköttetések esetleg befolyásolhatták volna a nyomozások eredményét. Megtörtént, hogy elutasította egy volt selmeci iskolatársa felvételi kérelmét, mert a gyanú árnyéka vetődött rá.

Felterjesztéseiben állandóan magasabb fizetéseket, és jobb munkakörülményeket követelt alárendeltjeinek, nem volt fukar a kitüntetések és elismerések osztogatásában sem, ha arra az illető rászolgált. A becsülettel letelt idő után az öreg pandúroknak gyakran képzettségüket is meghaladó új állást harcolt ki.

Nagy súlyt helyezett a háttérben meghúzódó felbujtók, az elkövetőknek védelmet nyújtók és az orgazdák felderítésére, akik a biztos egzisztenciával rendelkező középrétegekhez tartoztak.

Nem igaz tehát, mint egyesek állítják, hogy Ráday csak a szegényréteget, mai divatos szóval a „megélhetési bűnözőket” üldözte.

1871 júniusában letartóztatta a kecskeméti főkapitányt, Halassy Sándort. Ráday megadta a tiszteletet a rendőrkapitánynak, helyettesét küldte érte, aki kifejezett diszkrécióval és udvariassággal hajtotta végre a kényes feladatot. (Szekeres elvtárs tanulhatott volna tőle, amikor kommandós altiszteket uszított a Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetem tábornoki rendfokozatú rektorára.)

Minden diszkréció ellenére híre kelt az őrizetbe vételnek, a kecskeméti vasútállomáson hatalmas tömeg verődött össze, és nagy hanggal ünnepelték a velejéig korrupt rendőrkapitány letartóztatását. Halassyban még volt annyi „úri becsület”, nem várta meg, míg elítélik, a cellájában felakasztotta magát.

Több országosan is ismert és magas kapcsolatokkal rendelkező tekintélyes polgárt az igazságszolgáltatás elé juttatott, akik lopták az állami vagyont, vagy éppen jól menő uzsorakereskedelmet folytattak.

1870 novemberében letartóztatta Löbl Jakab dúsgazdag kereskedőt és két fiát, akik virágzó feketekereskedelmet folytattak, és sikkasztási ügybe is keveredtek. Tekintve, hogy Löbl úr éppenséggel izraelita volt, ezzel Ráday máris kiérdemelte napjaink liberálisaitól az „antisze mita” jelzőt. (Az már nem számított, hogy szoros és meghitt barátságot ápolt a Dél-magyarországi Földhitelintézet egyik alapító tagjával, Rosenberg Izidorral, aki mit ad Isten, szintén zsidó volt.)

Jelentős összegeket adományozott a szegedi jótékonyági esteken a cigányság részére, ennek ellenére napjainkban rasszista lett, mivel felakasztatta az árvízkárosultakat kifosztó cigányokat.

Forrás - Földi Pál: Pandúrok, zsandárok, csendőrök

Következő számban folytatjuk

Az északi út

A magyar királyi csendőrségnek nem volt kiemelt feladata a csempész útvonalak, átjárók, góccok feltérképezése, de a Határcsendőrségi Utasítás rendelkezései szerint együtt kellett működnie a vámügyőrökkel a „fertőzött” határszakaszokon, nevezetesen az északi, észak keleti- Kárpátokban és az ország belsejében. A csempész útvonalakon, Balassagyarmaton, Nógrád megyén keresztül az ország belő régióiba (Kecskemét, Szolnok, Cegléd) környékére szivárogtak a csempészett dohányárak jelentős része Lengyelországból.

Ez ügyben a csendőri jelenlétet különösen a csempészbandákkal összeverődött köztörvényes bűnözői csoportok, fegyveres maffiabandák által elkövetett, rablások, rablógyilkosságok, gyújtogatások, ékszerlopások tették indokolttá a XX. század első éveitől a 30-as évek közepéig..

Korabeli sajtóhírek, rendőrségi-, csendőrségi nyomozati jegyzőkönyvek tucatjai évekig foglalkoztak ezekkel, a bűnesetekkel, mint például a Kolompár nevű banda bűncselekményeivel. Mai nevén Dánszentmiklós, Pusztavacs településeken csempészek holttesteit és a dánosi csárda felgyújtása miatt az elkövetők szekérkaravánja után nyomoztak az érintett csendőrőrsök. Így jutottak Dabas, Gyón, Dános, Albertirsa, Ceglédbercel, Cegléd, Kecskemét útvonalon a

nyomukra. A csárdatűz esetnél lelőtték majd halálra verték a csárdatulajdonost, megölték a feleségét, gyermekeit és lelőtték egy vétlen arra vetődő tejeskocsist. A nyomozat kiderítette, hogy a lopott holmik egy részét a Keleti Pályaudvar környékén igyekeztek értékesíteni a rablógyilkosok.

Akadt dolguk a csendőröknek bőven, mert az északi határmenti csárdák, barlangok éveken át kiváló búvóhelyül szolgáltak a csempészbandáknak és velük együtt más bűnözői csoportoknak. Mivel a nyomozati szálak sok esetben az északi út irányába mutattak így kerültek a képbe a csehszlovák csendőrök is, akik szintén nem bántak „kesztyűs kézzel” a rajtuk is keresztül szivárgó bűnbandákkal.

Több esetben géppisztoly tűzzel űzték el a bűnözői bandákat például a (mindkét határon átnyúló) Aggtelek környékéről magyar területekre. A dohány csempészetén kívül gyakran lopott lovak, szarvasmarhák, élelmiszereket, szeszes italokat, iparcikket is csempészték oda-vissza alapon a bandák. A csehszlovák csendőrök erélyes hozzáállása is elősegítette a z északi, északkeleti irányból ténykedő veszedelmes bűnbandák fokozatos felszámolását a m. kir. csendőrőrsök hatékony munkájának köszönhetően.

A kirívóan veszélyes bűnözőkön kívül az elkövetők nagyobb része - a kisstílűek - "megélhetési csempészként" működtek. Többsége mesterségüket vesztett teknővájó cigányok, késes, cipőzsinór árus, „ablakos tótok” vagy gyógyír árus csehek képében jelentek meg a csendőrség látókörében.

A fentiek megfékezésére a Kassai Napló és más lapok tudósításai szerint hozták létre magyar oldalon az első világháború előtt a Vámhivatalokat, Sóhivatalokat, beléptető állomásokat, Határcsendőrségi őrsöket, Mélységi őrsöket, Szolgabírói kirendeltségeket. A súlyos, életellenes bűncselekményekkel vádolt elkövetők többségét a csendőrségnek köszönhetően utolérte az igazságszolgáltatás keze és szigorú ítéletek születtek. Negatív jelenségként állapítható meg a kutatások szerint a „menő” bűnözőket jó pénzért fogadott ügyvédek sora igyekezett megzavarni az igazságszolgáltatás menetét. Évekig a peranyagok összekuszálásával, a bűnözők felmentéséért, az ítéletek minimálisra csökkentéséért hadakoztak a vádhatóságokkal.

A m. kir. Csendőrség ezekben a gyakran zavaros és közveszélyes bűnügyekben, mint a megelőzésben, mint az elfogásban és a nyomozati szakban bizonyíthatóan minden esetben kiváló munkát végzett. A 30-as évek közepére munkájuk nyomán felszámolták Magyarországon a hírhedt Északi út veszedelmes bűnbandáit!

László Péter Sándor tb. csendőr őrsparancsnok

A tanulmány a szerző hozzájárulásával rövidítve került a Magyar Csendőr 2017/1. számba.

Szerkesztő

Hazáért mindhalálig

Tokay László

Példaképe, szeretett édesapja, Tóka László csendőrtiszt-helyettes, kinek utolsó szolgálati helye a III.-ik (Szombathelyi) csendőrkerülethez tartozó Torony község, ahol nyugállományba vonulásáig a csendőrőrs parancsnoka volt. Tokay László ezért katonás, csendőr környezetben nőtt fel. Nagyon büszke családjára, édesapjára, csendőrségi környezetben töltött ifjúságára. Ennek hatására szombathelyi reálgimnáziumi érettségi után, a katonai pályát választotta. A Ludovika Akadémia elvégzése után Budapesten 1944. augusztus 20.-án avatták m. kir. páncélos hadnagy rendfokozatba. A vesztt háború végén alakulatával nyugati (amerikai) hadifogságba esett.

Később az amerikai hadseregben polgári alkalmazottként helyezkedik el, majd évekig szerződéses katonaként (tiszthelyettes) rendfokozatban szolgált, az akkori Német Szövetségi Köztársaság területén állomásozó USA haderejében. Miután megkapta az amerikai állampolgárságot, leszerelése után az Amerikai Egyesület Államokban telepedett le, napjainkig Illionis Államban él. Sikeres üzletemberként bejárta a fél világot. Több világnyelven anyanyelvi szinten beszél, ír, olvas. Minden élethelyzetében megőrizte magyarságát és rendíthetetlen hazaszeretetét. Magas életkorában is kitűnő szellemi frissességnek örvend, ameddig egészsége engedte, 1990-től rendszeresen hazalátogatott.

Különböző tengeren-túli országokban működő magyar emigráns katonai szervezetekben is a magyar nemzeti ügyet képviseli és támogatja. Évtizedekig az emigrációban 1946-ban alakult, máig sikeresen működő Magyar Harcosok Bajtársi Közössége USA Főcsoport vezetője volt. Szívügyének tekinti a Magyar Királyi Csendőrség hagyományainak ápolását. A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületnek napjainkban is aktív tagja és rendszeres támogatója.

Visszaemlékezéseivel, katonai tanulmányaival kapcsolatos írásai számos külhoni és magyarországi lapban megjelentek, mint a kitűnően szerkesztett Hadak Útján című USA-ban kiadott Bajtársi Híradó és több mint 10 éve a Magyar Csendőr-ben is közöljük írásait. Érdemei elismeréséül számos katonai és polgári kitüntetés tulajdonosa, rehabilitált honvéd alezredes rendfokozatot visel. 2017 évben tölti be kilencven negyedik életévét! Isten éltesse sokáig, jó egészségben, boldogságban!

Tisztelt Alezredes Úr, Kedves Laci Bátyám ! Köszönjük szépen az 1956-os Forradalom és Szabadságharc emlékére a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület részére küldött bajtársi üdvözetet!

Szerkesztő

**A Magyar Királyi Honvédség
nevében . . .**

**Tokay László,
volt Ludovikás alezredes,
emlékezik az
'56-os Hősökre !**

A Hazáért Mindhalálig !

Tokay László

Budapest ostroma

Ismét egy évfordulóhoz érkeztünk. 1945. február 11-én a Budapesten katlanba zárt német és magyar csapatok, melyek zöme Budán és a királyi vár területén gyülekezett, kitörést kísérelt meg, hogy kijusson a szovjet csapatok halálos gyűrűjéből. Mint ismeretes, a Szilágyi Erzsébet Fasoron, valamint az Olasz Fasoron keresztül tervezték a kitörést, melynek előkészítéséről és időpontjáról a szovjetnek pontos értesülései voltak. Hogy kik voltak az árulók azt a mai napig sem tudjuk. Valószínű azért, mert azok is ott pusztultak, haltak meg a szovjetek ösztüzében. Mert a szovjet sem tűrte meg, avagy kedvelte az árulókat, a csúszó-mászókat!

53 napig dúlt a harc Budapest bevételéért. Malinovszkij színtiszta szovjet csapatokkal ostromolt, mert minden dicsőséget magának követelt! Ezért nem vetettek be román alakulatokat az ostromba!

Budapest lakossága átélte az ostrom napjaiban a poklok-poklát. Az éhezés, a vízhiány, a hideg, a nélkülözésnek minden formájában osztoztak az emberek. Legtöbbjük az alagsorban, az óvóhelyeken és a romokban találtak menedéket. Rettenetes gondot okozott a halottak és a sebesültek sorsa. A halál nem tett kivételt katonák és civilek között.

A felszínen pedig folyt az ádáz küzdelem. A szovjet csapatoknak minden tégláért meg kellett küzdeniük. A védők nem adták olcsón életüket.

Budapest védelme 70.000 katona vállán nyugodott. 37000-
ren voltak magyarok és 33000- ren németek.

Ezekből, 1945. február 11-én s utána mindössze 785 katona
jutott át az ostromgyűrűn és Zsámbék-Mány környékén elérték
a saját vonalakat. 740 német és 45 magyar katona! A szovjetek
veszteségei jóval nagyobbak voltak.

A védők példátlan hősiességgel harcoltak. Kevesen adták
meg magukat a szovjeteknek. Amikor már kilátástalan volt a
menekülés, legtöbben a halált választották, a szovjet fogság
helyett! Különösen vonatkozott ez a németekre, akiknek
főtisztjei közül sokan öngyilkosok lettek az utolsó
pillanatokban.

Drámai napok és órák voltak azok 1945-ben. A katonákat
kötelezte az eskü s annak betartása a harcolók mindkét oldalán.

1943januárjában, Casablankában Churchill és Roosevel
megegyeztek és deklarálták, hogy „Föltétel nélküli
kapitulációt” követelnek a németektől és szövetségeseiktől!
Mindenki levonhatja a következtetést, hogy hogyan éreztek és
viszonyultak ehhez a deklarációhoz az utóbbiak!?

Feltehetjük a kérdést, hogy milyen katona az, aki feltétel
nélkül kapitulál az ellenségnek? Másszóval, a 'Casablancai
Diktátum' legalább egy évvel meghosszabbította a háborút,
melynek következtében milliók veszítették életüket!

A budapesti katlancsatának egyik fejezetéhez tartozik a „Hadapród Iskolások” részvétele a harcokban. Ezek a fiatalok önként jelentkeztek. Senkit sem kényszerítettek fegyvert fogni a támadók ellen. Az önkénteseket a hazafias kötelességérzés vezényelte, irányította, azokban a drámai, könyörtelen napokban. Legtöbbjük, 14-18 évesek, kisebb csoportokban, honvéd alakulatokhoz lettek beosztva. Sokan közülük hősi halált haltak.

Budapestet a szovjetnek hatalmas veszteségekkel kellett elfoglalnia. Sztálingrádban végül is kapituláltak a védők, de Budapesten az „utolsó golyóig” harcoltak. Az ostrom és annak következményei borzalmasak voltak úgy a támadókra, mint a védőkre, a lakosságra, a hadifoglyokra. Legtöbbet a sebesültek szenvedtek.

A kitörés után, az egyik fogolytáborban, az oroszok önkénteseket kerestek a magyar hadifoglyok között a német sebesültek legyilkolására.

Akik ezt megtették volna, azokat az orosz hazaengedte volna. Legalábbis azt ígérték. Senki sem jelentkezett.

E pár sorban, az akkori időket felidézve, csak tisztelegni óhajtok azon katonák előtt, akik Budapest védelmében haltak hősi halált. Tisztelegni óhajtok úgyszintén a sokezer ártatlan civilek, polgárok, asszonyok, gyerekek, betegek és öregek előtt is, akik életüket veszítették a tomboló csatában.

1945. február 11, Budapest

Emlékük kötelez, hogy mindent megtegyünk annak érdekében, hogy hazánk többé ne legyen hadszíntér, hogy csodálatos fővárosunk, ahol a századok alatt annyi, de annyi vér folyt, ne legyen soha többé összelőve, lerombolva. De arra is kötelez, hogy hazánkat és a magyarságunkat megvédjék minden ellenséggel szemben.

A háború, — mondta Clauzewitz —, a diplomácia folytatása más eszközökkel! De ne legyen háború, mert minden háborúban „senki sem ártatlan, hanem mindenki bűnös”!

Ma Budapesten hideg van és nagy hó, mint 1945-ben. Akik átérték az ostromot egyre kevesebben vannak. Sok év telt el azóta. De a házak és a paloták, a királyi vár és a citadella még mindig őrzik nemcsak az ostrom nyomait, hanem a hősi halottak szellemét is!

Szarvas József, London

Forrás: Hadak Útján, 2004. január-február

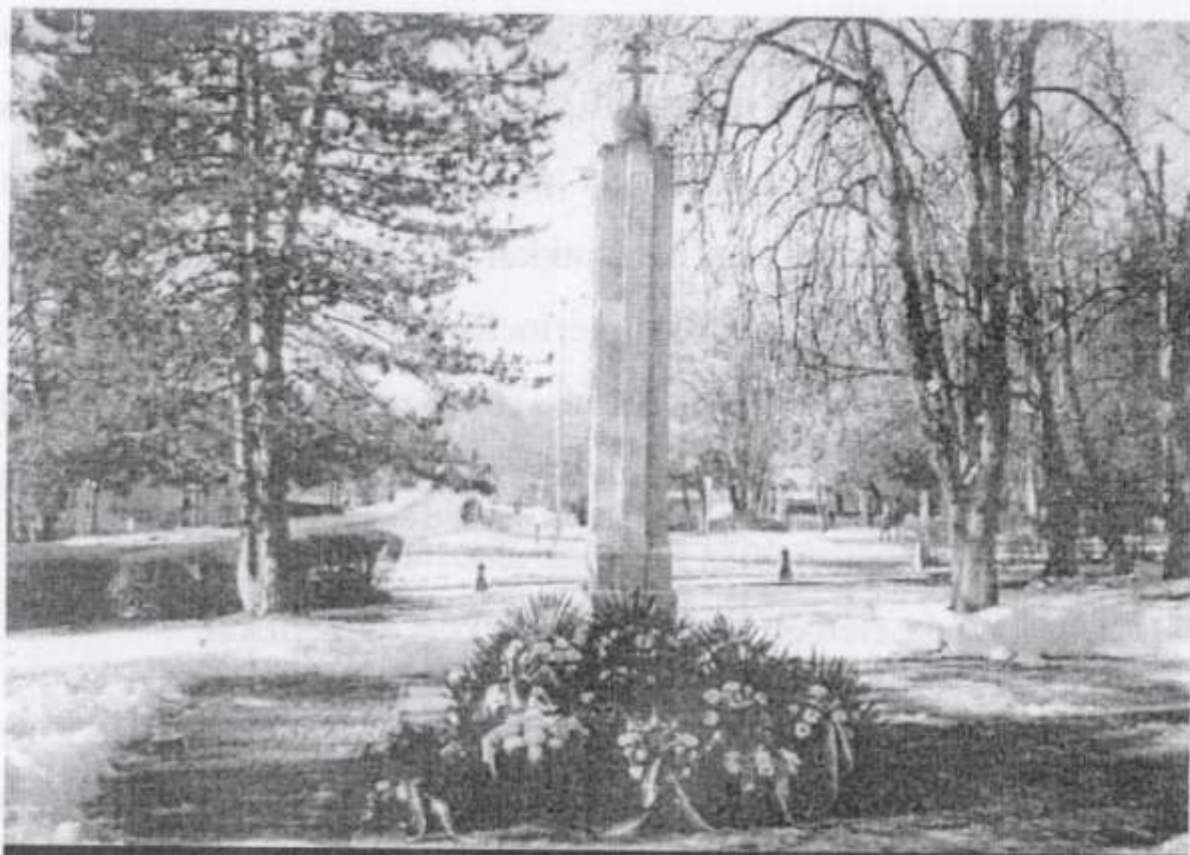
Doni áttörés 74-ik évfordulójára

1943. január 12-e és az utána következő hetek gyászos napjai a magyar történelemnek. Az orosz túlerő már régóta kereste a németek és a szövetségeseik arcvonalain a gyenge pontokat. Leggyengébb harcértéket a románok és az olaszok képviselték. Ők is sokat szenvedtek a hidegtől, az élelmezési, fegyverzeti hiányosságoktól. A magyar katonák kitartása hiába volt példás, a mínusz 30-40 C, a németek által ígért modern fegyverek elmaradása, a túlerő nem tette lehetővé a 200 km-es arcvonal megvédését, főleg úgy, hogy mélységi védelem és komoly erősítés nem volt. A II. Magyar Hadsereg 208 ezer fős létszámából az indulástól a hazaérkezésig hősi halált halt: 3 tábornok, közel 16 ezer tiszt-tiszthelyettes és közel 55 ezer legénységi állományú katona. Közel 70 ezer magyar hadifogoly maradt a győzőknél és már békeidőben jogtalanul hurcoltak el tízezreket.

Szóljon értük templomok harangja, orgonája és az igaz magyarok imája.

Beküldte: v. Harmatos László

Megjelent: Somogyország vitézei hírlevél 2017. 02.25

Doni hősök emlékezete az utókor virágaival

A kommunizmus áldozataira emlékeztünk Zalaegerszegen

Magyarország népének nagyobb része valamilyen mértékben áldozata volt a kommunizmusnak v. terrorba nyúló vadhajtásának. Sokan életüket adták a szabadságért, sokakat elítéltek koncepciós perekben, másokat internáltak. A kilakoltatások, vagyonelkobzások, padlássöprések úri huncutságnak tüntek, de mindezek évtizedekre visszavetették hazánk fejlődését.

Kaposváron a diákok miatt egy nappal korábban tartott megemlékezés eddig nem látott tömeg előtt zajlott. Bellái Zoltán református lelkész tartalmas, méltó emlékbeszédet mondott, a Füredi Rock Színkör nívós előadással tisztelgett. Zárásként elhelyeztük a kegyelet koszorúit, virágait a Teleki utcában lévő emléktáblánál.

25-én a Petőfi utca sarkánál lévő emlékoszlopnál helyeztem el koszorút, ahol régen iskola állt, amit a szovjet katonai ügyészség több mint 3 évig kisajátított magának, hogy ott hozza meg törvénytelen ítéleteit honfitársainkkal szemben. Dr. vitéz Keményfi-Kirner Béla is gyermekként, gerinclövésével, védő nélküli ítélettel került 8 évre Szibériába. Rá, és sok tízezer áldozatra gondolva helyeztem el mindkét helyen a Vitézi rend nevében a koszorúkat.

Isten áldja hadak útján járó, sok áldozatot hozó honfitársainkat és segítse a még életben lévő, már szép kort megértéket.

Ámen

vitéz Harmatos László

Megjelent:
Somogyország
vitézei hírlevél
2017. 02.25

Így nyomorgattuk mi magyarok az erdélyi románokat!

Erdély

A **Glasul Hunedoarei** napilapban Stefan Ciocan Román újságíró: történelem, kultúra és szellemi gyökerek nélküli a Kárpátokon túli román népről beszél. Az ő szemükben minket felszabadítottak a magyarok alól. Pedig teljesen egyértelmű, hogy Erdélyt meghódították, szellemileg pedig ez a tartomány volt az a bizonyos tojás, melyből a román kultúra és írásosság kikelt. A románság tojása, melyet a magyarok és osztrákok fészkeiben keltettek.

Ezzel kapcsolatban néhány tény melyről nagyon kevés szó esik és érthetetlen módon mi is keveset beszélünk róla, de érthető módon a román fáma elhallgatja.

“Forrai Miklós, háportoni nemes volt az első, aki 1564-ben saját pénzén evangéliumi magvarázásokat jelentetett meg román nyelven, amelynek “Talcul Evanghelior” a címe.

János Zsigmond (1559-1571) első erdélyi fejedelem uralkodása alatt vezették be a román ortodox egyházakba a szláv helyett a román nyelvet. Ez nagymértékben hozzájárult a román nemzeti nyelvű irodalom kialakulásához.

A tordai országgyűlésen 1568-ban először mondták ki Európában - és azt hiszem a Földön is - a vallásszabadságot! A katolikus mellett a reformátust, az evangélikust és az unitáriust teljesen egyenrangúnak nyilvánították, a román ortodox vallást pedig tolerálták.

Kolozsváron, Heltai Gáspár nyomdájában 1570 körül jelent meg az első (!) latin betűs román nyelvű nyomtatvány, - amely Szegedi György Zsoltároskönyvének román fordítása.

Tordási Mihály érsek, karánsebesi és lugosi prédikátorokkal lefordította az Ótestamentumot és a dévai várkapitány Geszti Ferenc pénzbeli támogatásával 1582-ben Szászvárosban kinyomtatta (Paliia dela Orastie).

Bethlen Gábor (1613-1629) Erdély legnagyobb fejedelme, Gyulafehérváron az erdélyi románság számára egy cirill betűs nyomdát állíttatott föl - a románok 1875-ig cirill betűket használtak - és szorgalmazta az Új Testamentum románra történő lefordítását.

I. Rákóczi György erdélyi fejedelem (1630-1648) tovább folytatta e nemes szándékot és 1640 körül a fejedelmi udvar papja Geleji-Katona István ötletére, Csulay György egyházi főfelügyelő költségein román nyelven kiadták a Kálvinista katekizmust.

1648-ban Fogarasi István költségein hasonló témájú fordítások jelentek meg román nyelven.

I. Rákóczi György felesége, Lórántffy Zsuzsanna Fogarason iskolát alapíttatott az erdélyi románság számára, amelyben a tanulók, papjelöltek és papok, természetesen román nyelven (!) tanulhattak.

Az erdélyi románság kultúrtörténetében azonban a legnagyobb jelentőséggel az ún. Rákóczi-Biblia bír, amely a teljes Új Testamentum román nyelvre történő lefordítása. A munkát 1648-ban fejezték be és I. Rákóczi György erdélyi fejedelem költségein, a gyulafehérvári nyomdában nyomtatták ki. Ez a román nyelvű Biblia 40 (!) évvel előzte meg a Bukarestben kinyomtatott román Bibliát.

Amikor a török 1658-ban Erdélyt dúlta, a gyulafehérvári nyomdát is megsemmisítette. Erdély utolsó fejedelme Apafi Mihály (1661-1690) azonban ismét helyreállította. Az 1685-89-es évek között kiadott román nyelvű nyomtatványok az ő támogatásának köszönhetik megjelenésüket.

Az első román nyelvű tankönyv, szintén az erdélyi fejedelmek által létrehozott gyulafehérvári nyomdában jelent meg 1699-ben (*Bucovna ce are în sine deprinderea învaturii copiilor la carte*).

1918-ban a kb. 2,8 millió magyarországi románnak 2043 iskolája volt. Több, mint az akkori összrománságnak (!) (kb. 7 millió) a Román királyságban.”

Gazdag Sándor

Erdély

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület főbb hírei, eseményei

2016. december 1.-től 2017. március 31-ig

December 10-15.

Magyar Csendőr XII. évfolyam 3-4. számok megküldése (postázás) a hazai és külföldi bajtársaink, előfizetőink részére.

Január 5.-től

2017. évi központi csendőrnapi szervezeti és tartalmi előkészítése (elnökség).

Január 8-14.

Részvétel a doni áttörés hetvennegyedik évfordulója tiszteletére szervezett budapesti és vidéki rendezvényeken, (Istentisztelet, megemlékezés, koszorúzás) vidéki településeken a tb. csendőrörsök részvételével.

Február 11.

Központi csendőrnapi megtartása a m. kir. csendőrség születésének 136.-ik évfordulójának és a Testület dicső szolgálatának tiszteletére. Beszámoló megtalálható a Magyar Csendőr XIII. évfolyam 1. számban (2017. március).

Előadások, kiállítások szervezése, megtartása, a vidéki településeken a m. kir. csendőrség szervezetéről és működéséről 1881-1945 között (külön terv szerint).

Március 15-16.

Részvételünk az 1848-49-es magyar Forradalom és Szabadságharc központi (budapesti) és vidéki településeken szervezett állami, önkormányzati ünnepeken, egyházi rendezvényeken. A vidéki településeken a tb. csendőrőrsök képviselőiben díszőrség és koszorúzás a szabadságharc emlékhelyein.

Március 28.

Kibővített elnökségi ülés Budapesten. Napirend: tagfelvételek, szervezeti ügyek, a 2016 évi küldött közgyűlés tartalmi-szervezeti előkészítése, beszámoló jelentések megvitatása, elfogadása, 2017 évi egyesületi munkaprogram koordinálása.

Gyászoljuk egy vitézi család sarját

Tusnád Hajnalka

okleveles tanítónőt,

aki vitéz békéi Koós Ottó hitvese volt 61 évig.

Csókakő Horthy-szobor avatás, Hajni néni barátok között

Mindenki Hajni nénije nem szójáték miatt lett az asszonyok-asszonya jelzővel illetve. Aki a vérzivataros időkben 12 évet várt hadifogságban sínylődő m. kir-i százados vőlegényére. Követte, támogatta a korabeli magyar kitanúsításban. Generációkat tanított, nevelt és csempészte lelkükbe a magyarság csíráját. Nehéz körülmények ellenére nevelték gyermeküket törekvőnek, igaznak, magyarnak. Jóságának kisugárzása ott volt lényében, mosolyában. Örült unokájuk sikereinek, menyével, rokonaival bensőséges kapcsolatot ápolt. Törékeny alkata, intellektusa, huncut mosolya minden családtagba, barátba bevésődött.

Isten áldása és kegyelme kísérje kedves halottunkat égi útján.

„Fának virágnak hű kertésze volt,

Ember testvérhez őszintén hajolt,

a lelke itt él, csak a teste holt”

„Amikor Isten látta, hogy az út túl hosszú,

a domb túl meredek, a lélegzés túl nehéz lett,

átölelt és mondta: gyere haza!”

Bornemissza György

Megjelent: Somogyország vitézei hírlevél 2017. 02.25

Székesfehérvár - Hosszú temető

Végső nyughely a családi kriptában

Tájékoztató

1. Elnökségünk hálás köszönetét fejezi ki mindazon bajtársainknak és szimpatizánsainak, akik hűségesen támogatják a m. kir. csendőrség szellemiségének megőrzését, hagyományainak ápolását a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület munkásságát.

2. Az Elnökség határozata szerint 2017 évben az Egyesület 2017. május 4.-én tartja a 2017 évi küldött közgyűlését, három havonta elnökségi ülést tartunk, amelyre a küldöttek, elnökség., vendégeink részére meghívót küldünk.

3. Ezévbén is részt veszünk a korábbi évekhez hasonlóan szervezett állami, nemzeti, egyházi ünnepeken, önkormányzati, bajtársi rendezvényeken, mint Hősök Napja, Szent István Napi ünnepségen csendőr díszalegységgel, megkoszorúzzuk a honvéd és csendőr emlékhelyeket. (Fery Oszkár emléktábla, stb.). Szécsényben, a MCSBE 58. sz. csendőrörs közreműködésével július hónapban tb. csendőr bajtársi találkozót szervezünk. A Horthy Miklós Társaság, Vitézi Rend, 56-os Magyar Nemzetőrség, Bajtársi Egyesület Országos Szövetség, Rendőr-Határőr Egyesület rendezvényein meghívásra képviseljük egyesületünket. Látogatást szervezünk Ópusztaszerre a 2016 évben megnyitott csendőr kiállítás megtekintésére. Részt veszünk a kegyeleti rendezvényeken, koszorúzással, díszőrséggel.

4. Kiadjuk a Magyar Csendőr 1, 2, 3, 4. számokat, folyamatosan működtetjük csendőr honlapunkat. Tájékoztatjuk bajtársainkat és szimpatizánsainkat az Egyesület fontos eseményeiről. Azon Bajtársak, akik befizetésükkel támogatják a lap megjelenését, de a világhálón megtekinthetik, ezért nem kérik a lap postázását szíveskedjenek telefonon, e-mail-on jelezni (az Egyesület posta költségeinek csökkentése miatt).

5. Filmvetítésekkel egybekötött előadásokat szervezünk a m. kir. csendőrség népszerűsítésére.

a./ M. kir Csendőrség szervezete és működése 1881-1945 között.

b./ M. kir. Csendőrség hagyományainak ápolása hazánkban és a határainkon túli országokban.

c./ Csendőrségi szervezetek működése Európa és a tengeren túli országokban címmel.

6. Újonnan tagfelvételre jelentkezők részére megküldjük a Felvételi kérelmet és 30 napon belül megvizsgáljuk alkalmasságukat, elnökségi határozattal döntünk a kérelmezők felvételéről, igazolványaikat postán megküldjük.

7. Egyesületi tagjainktól kérjük, elmaradt 2016-2017 évi tagdíjuk rendezését, átutalását, befizetését a megküldött csekken (MCSBE banki készpénz átutalási megbízáson).

A fenti tervezett rendezvényeinkhez kérjük bajtársaink javaslatait és önzetlen támogatásait.

Az Elnökség jogosult az itt meghirdetett rendezvények időpontjának, helyszínének változtatására.

Híven, becsülettel, vitézül!

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület elnöksége

Lapzárta: 2017. március 24.

Könyvajánló

Pandúrok, zsandárok, csendőrök

Szerző: Földi Pál

Kiadó: Anno Kiadó

Nyomda: Kinizsi Nyomda

ISBN: 9789633756881

Terjedelem: 190 oldal

Napjainkban alig van vitatottabb kifejezés Magyarországon, mint a csendőr, csendőrség. Sokaknak szitokszó, másoknak a rend, a közbiztonság szinonimáját jelenti. És valóban: az 1881-ben történt magalakítása óta ez a kettősség jellemezte ezt a testületet. „HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL” jelszavaik elkötelezett szolgálatot, az uralkodó rendszer iránti feltétlen hűséget és a bűnözés elleni megalkuvás nélküli cselekvést fejezi ki. Ez a sziklaszilárd, megbízható és hatékony rendvédelmi testület, a mindenkori hatalom egyik legfőbb támasza volt, az uralkodó elit érdekeit védő és biztosító fegyveres erőszakszerv. A vidék népe tisztelettel, de egyben félve is tekintett a „kakastollasokra”.

Amíg el nem jött 1944. március 19-e, a csendőr elsőszámú őrzője volt az ország törvényeinek, az emberi élet és tulajdon védelmének.

Napjainkban, amikor Magyarországon a baloldali liberalizmus „jóvoltából” soha nem tapasztalt bűnözési hullám söpör végig, a becsületes emberek millióinak jogos elvárása, hogy az állam megvédje életüket és vagyonukat egy olyan hatékony rendvédelmi szervezet által, mint amilyen a Magyar Királyi Csendőrség volt.

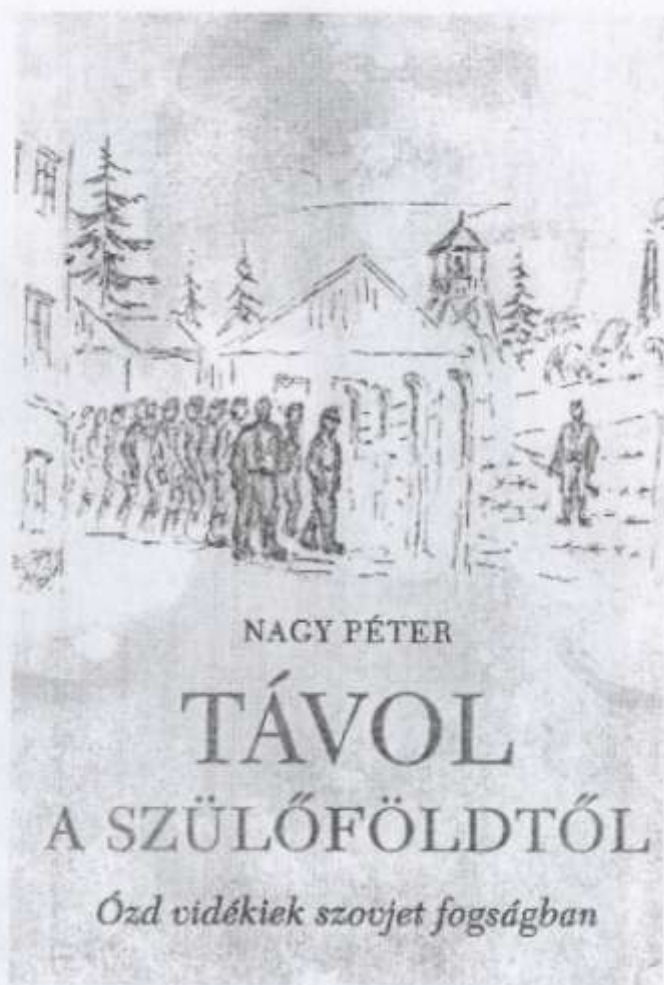
Nagy Péter:

*Távol a szülőföldről
- Ózd vidékiek
szovjet fogságban*

Napvilág Kiadó, 2017

153 oldal

ISBN: 9789633384008

NAGY PÉTER 1988-ban született. Történelem-levéltár szakirányú alapszakos diplomáját a Miskolci Egyetemen szerezte, majd elvégezte az Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem mesterszakát. Doktori fokozatát 2015-ben kapta meg az egri Eszterházy Károly Főiskolán. Jelenleg poszt- doktori ösztöndíjasként végzi társadalomelméleti kutatásait. 2016-ban szintén a Napvilág Kiadónál jelent meg első könyve, A Rima vonzásában. Az ózdi helyi és gyári társadalom a késő dualizmustól az államosításig címmel.

vitéz Szemeti Ferenc a MCSBE tábori lelkésze imát mond a hősi halált halt magyar királyi csendőrökért a Hadtörténeti Intézet díszudvarán 2017. február 11-én

A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület elnökség képviselői koszorúznak a csendőr hősök emléktáblánál

Tiszteletbeli csendőrök a koszorúzás után

Tiszteletbeli csendőrök a koszorúzás után

Csendőr díszőrség a csapatzászlóval

**Csendőrnapi ünnepség megnyitása
a Szent Margit Gimnáziumban 2017. február 11-én délelőtt**

Tartalomjegyzék

Csendőrségről napjainkban	3
Köszöntő	8
Emlékezzünk az első és második világháború csendőr hőseire.	12
Csendőr őrsparancsnok képzés a két világháború között Magyarországon	16
Nagyapám emlékére	29
Vaskezű Ráday I. rész	34
Az északi út.	41
A hazáért mindhalálig	44
Budapest ostroma	46
Doni áttörés évfordulójára.	50
Kommunizmus áldozataira emlékeztünk	51
Így nyomorgattuk az erdélyi románokat	53
Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület főbb hírei.	56
Gyászoljuk.	57
Tájékoztató	60
Könyvajánló	62
Fotók a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület életéből .	64

RENDET, BIZTONSÁGOT
A CSENDŐRSÉG
VISSZAÁLLÍTÁSÁVAL!

MAGYAR CSENDŐR BAJTÁRSI EGYESÜLET